

A Magyar Nemzeti Bank 4/2016. (VI.06.) számú ajánlása a biztosítók és viszontbiztosítók irányítási rendszeréről

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a biztosítók és viszontbiztosítók irányítási rendszere követelményeivel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kidolgozása során figyelembe vételre került az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság (a továbbiakban: EIOPA) által kiadott az „Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások”¹ (a továbbiakban: Iránymutatás) elvárásai, ennek megfelelően az MNB jelen ajánlás közzétételével biztosítja az iránymutatásnak való megfelelést.

A Szolvencia II követelményrendszer 2016. január 1-étől való alkalmazását segítve, az EIOPA Iránymutatást bocsátott ki, az irányítási rendszerre vonatkozó követelményekről. A cél, hogy az Iránymutatás segítségével, a biztosítók az üzleti tevékenységüknek megfelelő, körültekintő és megbízható irányítási rendszert biztosítsanak. Az Iránymutatásnak azonban nem célja, hogy a biztosítók szervezeti felépítésének megválasztásában szükségtelen korlátozásokat állapítson meg, feltéve, hogy a feladatok, hatáskörök és felelősségek megfelelően szétválasztásra kerülnek.

Elvárt, hogy az irányítási rendszerben legalább az alábbi négy feladatkör kiemelten fontos, ebből következően lényeges vagy kritikus feladatkörnek minősüljön:

- a) a kockázatkezelési,
- b) a megfelelési,
- c) az aktuáriusi és
- d) a belső ellenőrzési

feladatkör.

Ezen felül azon személyek, akik a biztosító számára annak üzleti tevékenységét és szerveződését tekintve különösen fontos feladatkört látnak el, kiemelten fontos feladatkört ellátó személynek minősülnek, ezeket és az esetleges további, kiemelten fontos feladatköröket a biztosító határozza meg. E személyek körét az esetleges további, kiemelten fontos feladatköröket a biztosító jelöli meg, de a felügyeleti hatóság megkérdőjelezheti, hogy az átadott feladatkört kiemelt fontosságúnak kell-e tekinteni.

Kiemelt – jogszabályi alapú – követelmény, hogy a szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények minden olyan személyre vonatkozzanak, aki a biztosítót ténylegesen irányítja vagy más kiemelten fontos feladatkört lát el.

További fontos elvek:

- a) a megfelelő kockázatkezelési rendszerhez eredményes, hatékony, integrált intézkedések szükségesek, amelyeknek illeszkedniük kell a biztosító felépítéséhez és működéséhez;
- b) a befektetések szabályozói korlátozásának hiánya nem jelenti azt, hogy a biztosítók a prudens eljárásra és a biztosítottak érdekeire való tekintet nélkül hozhatják meg befektetési döntéseiket;

¹ https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/EIOPA_2013_00200000_HU_TRA.pdf

- c) az ajánlások az aktuáriusi feladatkör által elvégzendő feladatokra koncentrálnak, nem pedig e feladatok elvégzésének módjára;
- d) bármely feladatkör vagy tevékenység kiszervezése esetén biztosítania kell, hogy továbbra is teljes mértékben a biztosító feleljen a kötelezettségei teljesítéséért;
- e) a csoporton belüli kiszervezés nem tekinthető úgy, mintha automatikusan kisebb odafigyelést és felügyeletet igényelne, mint a külső kiszervezés;
- f) az ajánlásokat egyedi és – a szükséges változtatásokkal – csoportszinten is alkalmazni kell. A csoportokra ezen felül a csoportspecifikus iránymutatásokat kell alkalmazni;
- g) az irányítási követelmények csoportszintű végrehajtását úgy kell tekinteni, mint egy stabil irányítási rendszer egyetlen, összefüggő, a csoporthoz tartozó minden szervezetet magában foglaló gazdasági szervezetre történő alkalmazását (holisztikus szemlélet).

Az ajánlás – összhangban az Iránymutatás hatályával –

- a) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009. november 25-ei 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) (a továbbiakban: Szolvencia II irányelv) 40-49., 93., 132. és 246. cikkén, valamint
- b) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) kiegészítéséről szóló 2014. október 10-i 2015/35/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 2015/35/EU rendelet) 258-275. cikkén
alapul, valamint figyelemmel van
- c) a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 49-69., 71-92., 94., 96-100., 103-107., 347-349., 360. és 361. §-ában foglaltakra.

Az ajánlás címzettjei a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB. tv.) 39. § (1) bekezdés i) pontjában hivatkozott, a Bit. hatálya alá tartozó biztosító és viszontbiztosító, kivéve a Bit. Hatodik része hatálya alá tartozó kisbiztosítót.

II. Általános irányítási követelmények

1. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület

A biztosító az általános irányítási követelményeknek való megfelelés érdekében, az általa végzett tevékenység jellegével, nagyságrendjével és összetettségével arányban álló irányítási rendszert működtet.

Az arányosság elvére az Szolvencia II irányelv és a 2015/35/EU rendelet, valamint ennek nyomán a Bit. sem ad részletes meghatározást, illetve részletszabályokat, milyen eljárások, esetleges küszöbértékek köthetők az arányosság elvéhez, továbbá hogyan kell felállítani és megvalósítani arányos normákat az egyes eljárások tekintetében.

Az arányosság elvének alkalmazása nem jelenti valamilyen automatizmus felállítását, amit minden biztosító egységesen bevezet és alkalmaz az eljárásaiban, továbbá nem jelenti azt sem, hogy egyszerűsítések kerülnek meghatározásra, amit egységesen behatárolt feltételek mellett teljesítenek a biztosítók.

Az MNB elvárja, hogy a biztosító az arányosság elvének érvényesítését csak indokolt mértékben alkalmazza és kellően indokolja. Az arányosság elve nem alkalmazható a jogszabályból eredő követelményeknek való megfelelés vizsgálatára, a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülettel szembeni elvárások felülvizsgálatára.

Az arányosság megítélése kétirányú, így előfordulhat, hogy az arányosság elvére hivatkozva az MNB a biztosítónak az arányosság elvére alapozott és alkalmazott eljárásait nem tekinti kielégítőnek a jogszabályi követelményeknek való megfelelés biztosítására.

A Bit. 77. § (1)-(2) bekezdés előírásának betartásán és a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló 5/2016. (VI.06.) számú MNB ajánlás (továbbiakban: 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás) 20. pontjában leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestülete megfelelően együttműködik valamennyi általa létrehozott testülettel, a kiemelten fontos feladatkörökért felelős személyekkel, amelyekről a jogszabályi előírásokat betartva, kellő időben kér és kap információt, hogy a vezetői döntéseknél azok figyelembe vehetők legyenek. Mindezek érdekében a jogszabályi követelményeket is kielégítő információs bázist és csatornákat állít fel és működtet.

A csoporthoz tartozó biztosító esetében valamennyi egyedi intézményi szintű elvárásnak érvényesülnie kell csoportszinten is. A csoportszinten a részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság együttműködik a csoporthoz tartozó valamennyi biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületével, amelyekről kellő időben kér és kap információt, hogy a csoportot érintő vezetői döntéseknél azok figyelembe vehetők legyenek. Mindezek érdekében kielégítő információs bázist és csatornákat állít fel és működtet.

2. Szervezeti és működési struktúra

A Bit. 77. § (1)-(2) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 20. és 21. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító olyan szervezeti és működési struktúrát állít fel, amely biztosítja a stratégiai céljainak, tevékenységének megvalósítását. A biztosító szervezeti és működési struktúrája kellően rugalmas és így képes alkalmazkodni a stratégiai célok, tevékenységek, az üzleti környezet változásaihoz.

A csoporthoz tartozó biztosító esetében a csoportszinten igazgatási, irányító vagy felügyelő testület értékeli, hogy a csoportstruktúra változása milyen hatást gyakorol a csoporttagok pénzügyi pozíciójára, illetőleg képesnek kell lennie kellő időben megtenni a megfelelő kiigazításokat, ha a csoportstruktúra megváltoztatása veszélyezteti a csoporttagok pénzügyi pozícióját. A megfelelő intézkedések meghozatalához a csoportszinten igazgatási, irányító vagy felügyelő testület kielégítő ismeretekkel rendelkezik a csoport szervezeti felépítéséről, a különböző biztosítóinak üzleti modelljeiről és az e biztosítók közötti kapcsolatokról, valamint a csoport szerkezetéből eredő kockázatokról.

3. Jelentős döntések

A 2015/35/EU rendelet 258. cikk (4) bekezdés előírásának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás releváns – különösen a 26., 27. és 33. – pontjaiban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembevételére elvárt.

A biztosító – az ún. négy szem elvét szem előtt tartva – olyan eljárást alakít ki, hogy bármely jelentős döntéshozatal esetében, annak végrehajtását megelőzően abban részt vesz legalább két, a biztosítót ténylegesen vezető személy. Ez esetben elvárt, hogy a döntés dokumentált legyen.

4. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület szintjén meghozott döntések dokumentálása

A Bit. 77. § (3) bekezdésének betartásán – figyelemmel a Bit. 78. § (1) bekezdés d) pontjára, (2) bekezdésére, a Ptk. 6:541. §-ára – és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító – összhangban a Bit. hivatkozott előírásával – megfelelően dokumentálja az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületének szintjén meghozott döntéseket, valamint azt, hogy hogyan vették figyelembe a kockázatkezelési rendszerből származó információkat.

Amennyiben valamely döntés nem egyhangú, elvárt a döntési szavazatok név szerinti rögzítése a testületi ülés dokumentumában.

5. A feladatok és felelőségek kiosztása és szétválasztása

A Bit. 77. § (2) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az eljárásai során biztosítja, hogy a feladatok és felelőségek kiosztása, szétválasztása és összehangolása a biztosító szabályzataival összhangban történjen, és rögzítésre kerüljön a feladatok és felelőségek leírásában. A biztosító az eljárásai során minden fontos feladatra megfelelően kitér, valamint kerüli a felesleges átfedéseket. A biztosító ösztönzi a munkatársak közötti eredményes együttműködést.

6. Az irányítási rendszer belső felülvizsgálata

A Bit. 77. § (3) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 11, 27. és 39. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Az általános irányítási követelményeknek való megfelelés érdekében, a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete meghatározza az irányítási rendszer belső felülvizsgálatának hatókörét, terjedelmét, rendszerességét, figyelembe véve – mind egyedi, mind csoportszinten – az üzleti tevékenység jellegét, nagyságrendjét és összetettségét, valamint a csoport szerkezetét.

Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy megfelelő legyen a felülvizsgálat hatókörére, eredményeire, következtetéseire vonatkozó dokumentáció, és arról jelentést tegyenek az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületének. Megfelelő visszacsatolásra van szükség az intézkedések és végrehajtásuk, valamint azok nyilvántartásának nyomon követéséhez.

7. Szabályzatok

A Bit. 77. § (2) bekezdés a) pontjának és a 94. § (1) bekezdés d) pontjának betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 10. és 25. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a jogszabályi előírások, illetőleg az egyéb elvárások alapján alkalmazott szabályzatait összehangolja, továbbá biztosítja azok összhangját az üzleti stratégiájával is. A biztosító szabályzatainak tartalma világosan és egyértelműen kitér az alábbiakra:

- a) a szabályzat célja,
- b) az elvégzendő feladat, a felelős személy, vagy funkció,
- c) az alkalmazandó folyamatok, a jelentési eljárás,
- d) a felelős szervezeti egység kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy tájékoztatást kell nyújtania minden olyan tényről, amely:
 - da) a kockázatkezelési,
 - db) a belső audit
 - dc) a megfelelési, valamint
 - de) az aktuáriusi feladatköröket ellátók részéről a feladataik teljesítéséhez szükséges.

A kiemelten fontos feladatkörökre vonatkozó szabályzatokban a biztosító szabályozza az e feladatköröket ellátók biztosítón belüli helyzetét, jogait és hatásköreit is.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosítja, hogy a szabályzatokat a csoport egységesen hajtja végre. Emellett

biztosítani szükséges azt is, hogy a csoporthoz tartozó szervezetek szabályzatai összhangban álljanak a csoport szabályzataival.

8. Készenléti tervek

A Bit. 77. § (2) bekezdés d) pontjának betartásán, valamint a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás készenléti tervet érintő 155-159. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító – a sebezhető pontjainak védelme érdekében – azonosítja a készenléti tervek által kezelni kívánt jelentős kockázatokat, továbbá rendszeresen felülvizsgálja és teszteli ezeket a készenléti terveket.

III. Javadalmazás

9. A javadalmazási politika hatóköre

A 2015/35/EU rendelet 275. cikkének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 26. b), 46., 65., 79. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító legalább az alábbiakat figyelembe veszi a javadalmazási politikájában:

- a) a javadalmazásra vonatkozó döntések nem veszélyeztethetik a biztosító megfelelő tőkealap fenntartására való képességét;
- b) a javadalmazásra vonatkozó döntések nem ösztönözhetnek a valós, a jogszabályok betartása révén adódó eredménytől (bármilyen irányba) eltérő eredmény kimutatására;
- c) a szolgáltatókkal fennálló javadalmazási megállapodások nem ösztönözhetik a biztosítót arra, hogy a kockázatkezelési stratégiájára alapozva, túlzott mértékű kockázatot vállaljon.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság az egész csoportra kiterjedő javadalmazási politikát fogad el és azt végrehajtja. A csoport összetettségének és szerkezetének figyelembevételével lehetséges egységes javadalmazási politikát létrehozni, kidolgozni és a végrehajtani, amely javadalmazási politika összhangban van a csoport kockázatkezelési stratégiáival, és amelyet minden érintett személyre – mind csoport mind az egyedi intézményi szinten – alkalmaznak.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosítja:

- a) hogy a csoport javadalmazási politikái összességében konzisztensek (ellentmondásmentesek), gondoskodva arról, hogy a javadalmazási politikák eleget tegyenek a csoporthoz tartozó biztosítókra vonatkozó jogi követelményeknek, valamint ellenőrzik azok helyes alkalmazását;
- b) hogy a csoporthoz tartozó minden biztosító eleget tesz a javadalmazásra vonatkozó követelményeknek;
- c) a csoporthoz tartozó szervezeteknél felmerülő javadalmazási kérdésekhez kapcsolódó, csoportszintű, lényeges kockázatok kezelését.

10. Javadalmazási bizottság

A biztosító javadalmazási bizottságot állít fel. A bizottság tagjai a javadalmazási tárgykörben megfelelő szakmai hozzáértéssel rendelkeznek, továbbá a javadalmazási politika megítélésében

független véleményalkotásra van lehetőségük; amely javadalmazási politikától elvárt, hogy nem ösztönöz olyan kockázatvállalást, amely meghaladja a vállalkozás kockázatvállalási határértékeit.

Ha a biztosító nem hoz létre javadalmazási bizottságot, az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület végzi azokat a feladatokat, amelyek egyébként a javadalmazási bizottsághoz tartoznának, figyelemmel arra, hogy az összeférhetetlenség kiküszöbölhető legyen.

IV. A szakmai alkalmasságra és az üzleti megbízhatóságra vonatkozó követelmények

11. Szakmai alkalmassági követelmények

A Bit. 69. §-ának, 2015/35/EU rendelet 273. cikkének betartásán, valamint 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 30., 33. és 35. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító gondoskodik arról, hogy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének tagjai, a más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmailag alkalmasak, figyelembe veszik a felelős személyekre ruházott kötelezettségeket, mindezzel biztosítva, hogy a biztosító vezetése kellő összetételű, képzettségű és tudású, valamint megfelelő tapasztalatú, egyúttal képes szakszerűen ellenőrizni a biztosító tevékenységét. A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének tagjai megfelelő képzettséggel, tapasztalattal és tudással rendelkeznek. A kollektív kompetenciák legalább az alábbiakat fedik le:

- a) biztosítási és pénzügyi piacok;
- b) üzleti stratégia és üzleti modell;
- c) irányítási rendszer;
- d) pénzügyi és aktuáriusi elemzés;
- e) szabályozási keret, követelmények.

12. Üzleti megbízhatósági követelmények

A Bit. 69. §-ának és a 2015/35/EU rendelet 273. cikk (4) bekezdésének betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 32. c) pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az érintett személy üzleti megbízhatóságának vizsgálata során a tisztességes magatartást és pénzügyi megbízhatóságot is értékeli a személy jellemével, viselkedésével és üzleti magatartásával kapcsolatos meghatározó tények alapján, beleértve valamennyi bűnügyi, pénzügyi és felügyeleti szempontot (függetlenül attól, hogy milyen joghatóság alatt milyen szerv, intézmény hozott jogerős döntést, vagy állapított meg szankciót, összhangban a Bit. 69. § a) pontjával); az adott személy feladatkörét szabályozó jogszabályok súlyos és ismételt megsértése esetén a személy nem tekinthető üzletileg megbízhatónak. Az elkövetett szabálysértéssel összefüggő korlátozási időszakot a nemzeti jog vagy a szokásos gyakorlat alapján kell alkalmazni.

13. A szakmai alkalmasságra és az üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzatok és eljárások

A Bit. 94. § (1) bekezdés d) pontjának és a 2015/35/EU rendelet 273. cikkének betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 32., 56. és 99. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosítónak rendelkeznie kell szakmai alkalmasságra és üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzattal. E szabályzatnak ki kell térnie legalább a következőkre:

- a) a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének tagjai vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmai alkalmasságát és üzleti megbízhatóságát értékelő eljárások
 - aa) az adott pozícióra való kinevezéskor,
 - ab) a kinevezés fennállása folyamán;

- b) mindazon helyzetek leírása, amelyek szükségessé teszik a szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények újraértékelését;
- c) a biztosító működési folyamataiban felelősséggel bíró, de a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületébe nem tartozó, illetőleg más kiemelten fontos feladatkört el nem látó személyek (Bit. 49. §, 55. § (1) bekezdés hatálya alá nem tartozók) szakmai alkalmasságára és üzleti megbízhatóságára vonatkozó értékelési eljárások
 - ca) az adott pozícióra való kinevezéskor,
 - cb) a kinevezés fennállása folyamán;

14. A kiemelten fontos feladatok kiszervezése

A Bit. 90. § (5) és (6) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 146. és 148. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosítónak alkalmaznia kell a szakmai alkalmasságra és üzleti megbízhatóságra vonatkozó eljárásokat mindazon személyek értékelése esetében, akik a kiszervezett kiemelten fontos tevékenység ellátását végzik a kiszervezett tevékenységgel megbízott szolgáltatónál vagy közvetetten látják el a feladatot a kiszervezett tevékenységgel megbízott szolgáltatóval kötött szerződés értelmében.

A biztosító kinevez a kiemelten fontos feladatkör, tevékenység kiszervezéséért általános felelősséget viselő munkatársat, aki megfelelő tudással és tapasztalattal rendelkezik, tehát szakmailag alkalmas, valamint üzletileg megbízható ahhoz, hogy a kiszervezett kiemelten fontos feladatkört, tevékenységet végző szolgáltató tevékenységét, az elért eredményeit átlassa és felülvizsgálja. Ezt a kijelölt személyt kell a Szolvencia II irányelv 42. cikk (2) bekezdése értelmében kiemelten fontos feladatkört ellátó személynek tekinteni, akit be kell jelenteni az MNB-nek.

15. Értesítés

Az MNB elvárja, hogy minimálisan az Iránymutatás alapján megadott, és az annak „Minimum information to be provided to the supervisory authority concerning the fit & proper assessment” című technikai mellékletében² szereplő információkról a biztosító értesítse, illetőleg ezeket az információkat nyújtsa be az MNB számára.

16. A szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatósági követelmények MNB általi értékelése

Az MNB értékeli az értesítési kötelezettség hatálya alá tartozó személyek szakmai alkalmasságára és üzleti megbízhatóságára vonatkozó követelményeket, és arról a hiánytalan értesítés kézhezvételétől számított – a jogszabályi előírások szerint – határidőn belül visszajelzést ad a biztosítónak.

V. Kockázatkezelés

17. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület szerepe a kockázatkezelési rendszerben

A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete viseli a végső felelősséget a kockázatkezelési rendszer hatékonyságáért, a biztosító kockázati étvágyának és kockázatvállalási határértékeinek megállapításáért, valamint a fő kockázatkezelési stratégiák és szabályzatok jóváhagyásáért.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete biztosítja az egész csoport kockázatkezelési rendszerének hatékonyságát. A csoport kockázatkezelési rendszere legalább a következőket foglalja magában:

- a) a csoportszintű kockázatkezeléssel kapcsolatos stratégiai döntések és szabályzatok;

<https://eiopa.europa.eu/GuidelinesII/Guidelines%20on%20System%20of%20Governance%20Technical%20Annex.pdf>

- b) a csoport kockázati étvágának és a kockázatvállalási határértékeinek meghatározása;
- c) a kockázatok csoportszinten történő azonosítása, mérése, kezelése, monitorozása és jelentése.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete biztosítja, hogy az ilyen stratégiai döntések és szabályzatok összhangban legyenek a csoport szerkezetével, méretével és a csoporton belüli társaságok sajátosságaival.

18. Kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 88. §-ának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 70. és 71. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestülete kockázatkezelési szabályzatot alakít ki. A kockázatkezelési szabályzat tartalmi elemei legalább a következők:

- a) kockázati kategóriák és kockázatok mérésére szolgáló módszerek;
- b) az egyes kockázati kategóriák, területek és potenciális kockázathalmozódások kezelése;
- c) a szabályozói tőkekövetelmény és a kockázatvállalási határértékek, valamint a sajátkockázat- és szavatolótőke-értékelésben meghatározott általános szavatolótőke-megfelelési igény közötti kapcsolat;
- d) kockázatvállalási határok meghatározása minden releváns kockázati kategórián belül, a biztosító általános kockázati étvágának megfelelően;
- e) a rendszeres stressz tesztek gyakorisága és tartalma, valamint az ad-hoc stressz tesztek indokoló helyzetek.

19. Kockázatkezelési feladatkör: általános feladatok

A Bit. 87. §-ának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító előírja, hogy a kockázatkezelési feladatkört ellátók rendszeresen tegyenek jelentést a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének a lehetséges lényeges kockázatokról. A kockázatkezelési feladatkört ellátók ezen kívül a saját kezdeményezésükre, vagy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestület kérésére is jelentést kell tenniük a kockázatok egyéb specifikus területeiről.

A csoportszinten a részesedő biztosító, vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság együttműködik a csoporthoz tartozó biztosító felügyelő hatóságával. A csoporthoz tartozó biztosító megad minden információt a csoportszinten a részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak, és a csoportszinten a részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság gondoskodik arról, hogy a kockázatkezelési szabályzatot az egész csoportban következetesen végrehajtsák.

20. Biztosítási kockázatvállalási és tartalékképzési kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés a) pontjának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 152. és 153. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a biztosítási kockázatvállalási és tartalékképzési kockázatok esetében kitér az alábbiakra:

- a) a biztosítási tevékenység típusai és jellemzői, mint például a biztosító által elfogadni kívánt biztosítási kockázattípus;
- b) hogyan kell biztosítani, hogy a díjbevétel alkalmas legyen a várható költségek és kárigények fedezésére;

- c) a biztosító biztosítási kötelezettségeiből, többek között a termékeihez tartozó beágyazott opciókból és garantált visszavásárlási összegekből származó kockázatok meghatározása;
- d) a biztosító egy új biztosítási termék tervezési folyamata és a díjbevétel számítása során hogyan veszi figyelembe a befektetésekre vonatkozó korlátokat;
- e) a biztosító egy új biztosítási termék tervezési folyamata és a díjbevétel számítása során hogyan veszi figyelembe a viszontbiztosítást és az egyéb kockázatcsökkentési technikákat.

21. Működési kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés e) pontja előírásának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 75. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a működési kockázatok esetében kitér az alábbiakra:

- a) a működési kockázatok a meghatározása, amelyeknek a biztosító ki van, vagy ki lehet téve, valamint e kockázatok csökkentésének módja és értékelése;
- b) a biztosító működési kockázatainak kezelését biztosító tevékenységek és belső folyamatok, beleértve az ezeket támogató IT-rendszereket;
- c) a biztosító fő működési kockázati területeire vonatkozó kockázatvállalási határok;
- d) a csoportszinten igazgatási, irányító vagy felügyelő testület részére történő adatszolgáltatás gyakorisága és főbb tartalmi elemei, valamint a felállított limitek meghatározása.

A biztosító továbbá rendelkezik a működési kockázati események meghatározására, elemzésére és bejelentésére szolgáló folyamatokkal. A biztosító kidolgozza és alkalmazza a működési kockázati események összegyűjtésére és monitorozására szolgáló folyamatokat.

A biztosító a működési kockázatok kezelése céljából megfelelő működési kockázati forgatókönyveket dolgoz ki, és elemzi azokat, amihez legalább a következőket veszi alapul:

- a) kulcsfontosságú folyamatok, a feladatok ellátásában résztvevő munkatársak vagy a feladatok elvégzésére működtetett rendszerek elégtelensége;
- b) külső események bekövetkezése, hatása.

22. Viszontbiztosítás és más kockázatcsökkentési technikák – kockázatkezelési szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés f) pontjának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a viszontbiztosítás és más kockázatcsökkentési technikák alkalmazását illetően legalább a következőkre kitér:

- a) a biztosító által meghatározott kockázatvállalási határokhoz igazodó kockázatáthárítási szint meghatározása, továbbá annak megállapítása, hogy a biztosító kockázati profiljára figyelemmel, milyen típusú viszontbiztosítási megállapodások a legmegfelelőbbek;
- b) a kockázatcsökkentési célú megállapodások partnereinek kiválasztásához alkalmazott elvek, a viszontbiztosítási partnerek kiválasztásának és hitelképességének értékelésére és monitorozására használt eljárások;
- c) a tényleges kockázatáthárítás értékelésére szolgáló eljárások, valamint a báziskockázat figyelembevétele;
- d) a kárigények kifizetése és a viszontbiztosítási megtérülés közötti időbeli eltérés kezelését biztosító likviditáskezelés.

Az ellenőrzés és a kockázatcsökkentési technikák dokumentálása érdekében a biztosító a kockázatkezelési rendszer működtetésével – figyelembe véve azt is, amikor a biztosító saját

kockázatainak [a Bit. 89. §-ban előírt követelmények és a biztosító saját kockázat- és szavatolótőke-értékelésről szóló 3/2016. (VI.06.) MNB ajánlásban foglaltak szellemében] előretekintő értékelését soron kívül lefolytatja – biztosítja, hogy a kockázatcsökkentésre használt valamennyi technika, annak hatékonysága felülvizsgálatra, elemzésre és értékelésre kerül. Elvárt, hogy ezek az elemzések megfelelően dokumentáltak legyenek.

23. Stratégiai és hírnévkockázat, reputációs kockázat

A Bit. 87. § (1) bekezdés g) pontjának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító kezeli, monitorozza és jelenti az alábbi helyzeteket:

- a) a hírnévkockázatnak vagy stratégiai kockázatnak való tényleges vagy potenciális kitettség, és ezen kockázatok és más lényeges kockázatok közötti összefüggések;
- b) a biztosító hírnevét befolyásoló fő kérdések, figyelembe véve az érdekelt felek elvárásait és a piac érzékenységet.

24. Eszköz-forrás menedzsment szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés b) pontja előírásának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 76. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában az eszköz-forrás gazdálkodást illetően legalább a következőkre kitér:

- a) az eszközök és a források közötti különféle természetű – legalább a lejárat időpontokkal és a devizanemekkel összefüggő – eltérések meghatározását szolgáló eljárások leírása és az eltérések értékelése;
- b) az alkalmazandó kockázatcsökkentési technikák leírása és az adott kockázatcsökkentési technikák eszköz-forrás gazdálkodásra gyakorolt várható hatása;
- c) a megengedett szándékos eltérések bemutatása;
- d) a végrehajtandó stressz tesztek, szcenárióelemzések alapjául szolgáló módszertanok ismertetése, valamint a stressz tesztek és szcenárióelemzések gyakorisága.

25. Befektetési kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés c) pontjának betartásán túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a befektetéseket illetően legalább a következőkre kitér:

- a) mi a teljes eszközportfólió biztonságának, minőségének, likviditásának, nyereségességének és hozzáférhetőségének a biztosító által megcélzott szintje, és azt hogyan kívánja elérni a biztosító;
- b) a biztosító milyen mennyiségi korlátot kíván felállítani az eszközök és kitettségek esetében, beleértve a mérlegen kívüli kitettségeket is, annak érdekében, hogy elérje a portfólió biztonságát, minőségét, likviditását, nyereségességét és hozzáférhetőségét tekintetében a kívánatos szintet;
- c) hogyan tudja a biztosító elérni a teljes eszközportfólió rendelkezésre állásának kívánatos szintjét;
- d) a pénzügyi piaci környezet változásai, azok hatása;
- e) milyen feltételek esetében ad a biztosító biztosítékot, vagy hitelez eszközöket;
- f) a piaci kockázat és egyéb kockázatok közötti kapcsolat bemutatása kedvezőtlen forgatókönyvek esetén;
- g) a biztosítónak a befektetett eszközök megfelelő értékelésére és ellenőrzésére szolgáló eljárásai;
- h) a biztosító befektetési eredményének monitorozására és szükség szerinti felülvizsgálatára szolgáló eljárások;

- i) a biztosító azoknak az eszközöknek a kiválasztására szolgáló eljárásai, amelyek alkalmazásával a legjobban érvényesíthetők a biztosítási kötvénytulajdonosok és a kedvezményezettek érdekei.

A biztosító tehát folyamatosan azonosítja a befektetési kockázatait, értékeli, monitorozza, elemzi az elért eredményeit, és képes rugalmasan alkalmazkodni és módosítani a befektetési szabályzatát a kitétségekhöz és a lejáratokhoz igazodva a mindenkori piaci és egyéb külső hatások függvényében.

26. Likviditási kockázat kezelési szabályzat

A Bit. 87. § (1) bekezdés d) pontjának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító a kockázatkezelési szabályzatában a likviditási kockázatait illetően legalább a következőkre kitér:

- a) az eszköz és forrás oldal pénzáramainak (bevételek, kifizetések) eltérő illeszkedési szintjeit meghatározó eljárások, beleértve a direkt- és viszontbiztosítások várható pénzmozgásait, úgymint a kárigények kifizetése, a lejárati előtti törlések vagy a visszavásárlások;
- b) a rövid és középtávú teljes likviditási szükséglet megállapítása, ezen belül egy megfelelő likviditási tartalék képzése a likviditási hiány elleni védekezés céljából;
- c) a likvid eszközök szintjének és monitorozásának megállapítása, ezen belül a kényszerértékesítésből származó lehetséges költségek vagy pénzügyi veszteségek meghatározása;
- d) az alternatív finanszírozási eszközök meghatározása és költségük megállapítása;
- e) a várható új üzleti tevékenységek likviditásra gyakorolt hatásának figyelembevétele.

VI. A „prudens személy” alapelv és az irányítási rendszer

27. Befektetési kockázatkezelés

A Bit. 87. § (1) bekezdés c) pontjának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A biztosító gondoskodik arról, hogy ne kizárólag harmadik fél, például a pénzügyi intézmények, eszközközvetítők és minősítő intézetek által nyújtott információktól függjön. Ezért a biztosító kidolgozza a saját kockázatkezelési eljárásához és üzleti stratégiájához igazodó saját fő kockázati mutatóit.

A biztosító a befektetési döntései meghozatala során figyelembe veszi a befektetésekkel járó kockázatokat, de ez nem jelentheti azt, hogy csak a tőkekövetelmények által megfelelően lefedett kockázatokra támaszkodik.

28. A nem szokványos befektetési tevékenységek értékelése

A Bit. 87. § (1) bekezdés g) pontjának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

Minden nem szokványos jellegű befektetés vagy befektetési tevékenység – ideértve az olyan nem bonyolult, akár egyszerűnek minősíthető tranzakciót is, amelyben a biztosítónak nincs gyakorlata – végrehajtása előtt a biztosító legalább a következőket értékeli:

- a) a befektetés, befektetési tevékenység végrehajtására és kezelésére való képessége;
- b) a kifejezetten a befektetéshez, befektetési tevékenységhez kapcsolódó kockázatok és a befektetés, befektetési tevékenység hatása a biztosító kockázati profiljára, tőkemegfelelésére;
- c) a befektetés, befektetési tevékenység összhangja a kedvezményezettek és biztosítási kötvénytulajdonosok érdekeivel, a biztosító által meghatározott forrásoldali korlátokkal és a hatékony portfóliókezeléssel;

- d) a befektetés, befektetési tevékenység hatása a teljes portfólió minőségére, biztonságára, likviditására, nyereségességére és hozzáférhetőségére.

A biztosító rendelkezik olyan eljárásokkal, amelyek előírják, hogy amennyiben az ilyen befektetés vagy befektetési tevékenység jelentős kockázattal vagy a kockázati profil módosulásával jár, a biztosító kockázatkezelésért felelős feladatkörben eljáró személy a kockázatról, illetve a kockázati profil módosulásáról tájékoztatja a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testületét.

29. Befektetési portfóliók biztonságossága, minősége, likviditása és nyereségessége

A Bit. 88. § (2) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A biztosító rendszeresen felülvizsgálja és folyamatosan követi a teljes portfólió biztonságosságát, minőségét, likviditását és nyereségességét; mérlegelve ennek során legalább az alábbiakat:

- a) a felelősség esetleges korlátozása, beleértve a biztosítottak által nyújtott biztosítékokat, valamint a jövőbeni diszkrecionális nyereségrészesedésre vonatkozóan esetlegesen közzétett politika, és ahol ez lényeges, ott a biztosítottak ésszerű elvárásai;
- b) azoknak a kockázatoknak a szintje és jellege, amelyeket a biztosító hajlandó elfogadni;
- c) a teljes portfólió diverzifikációjának szintje;
- d) az eszközök tulajdonságai, ezen belül:
 - da) a partnerek hitelminősége;
 - db) likviditás;
 - dc) tárgyiasság;
 - dd) fenntarthatóság;
 - de) biztosíték vagy az eszközök fedezetéül szolgáló egyéb eszközök megléte és minősége;
 - df) tőkeáttétel vagy megterhelés;
 - dg) ügyletrészsorozatok.
- e) olyan események, amelyek potenciálisan megváltoztathatják a befektetések tulajdonságait, beleértve az esetleges garanciákat, vagy amelyek hatással lehetnek az eszközök értékére;
- f) az eszközök lokalizálásához és rendelkezésre állásához kapcsolódó kérdések, ezen belül:
 - fa) átruházás tilalma;
 - fb) jogi kérdések más országokban;
 - fc) valutaintézkedések;
 - fd) letétkezelői kockázat;
 - fe) túlbiztosítás és hitelezés.

30. Jövedelmezőség

A Bit. 104. § (1)-(4) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A befektetéseiből várt nyereségre vonatkozó célok kitűzésénél a biztosító figyelembe veszi, hogy olyan, fenntartható hozamot kell elérnie az eszközportfólióin, amelyből teljesíthetők a biztosítottak ésszerű elvárásai.

31. Összeférhetlenség

A Bit. 104. § (5)-(6) bekezdésének, valamint a 2015/35/EU rendelet 258. cikk (5) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

Az általános irányítási követelményekkel összhangban a biztosító különösen a befektetési politikájában kitér arra, hogyan azonosítja és kezeli a befektetésekkel kapcsolatban felmerülő összeférhetetlenséget, függetlenül attól, hogy az a biztosítónál, vagy az eszközportfóliót kezelő szervezetnél merül fel. Utóbbi esetben még inkább hangsúlyt kap, hogy legyenek olyan eljárások, amelyek az összeférhetetlenség felismerését, kezelését segítik. A biztosító az összeférhetetlenség kezelésére tett intézkedéseket megfelelően dokumentálja.

32. Befektetési egységekhez és az indexhez kötött szerződések

A Bit. 105. és 107. §-ának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A biztosító a befektetési egységekhez kötött és indexhez kötött szerződések befektetéseit a biztosítási kötvénytulajdonosok és kedvezményezettek legjobb érdekei szerint helyezi el, figyelembe véve a nyilvános célkitűzéseket.

A befektetési egységekhez kötött üzlet esetén a biztosító figyelemmel van, illetőleg kezeli a befektetési egységekhez kötött szerződések korlátait, különösen a likviditási korlátokat, a szerződési feltételek szerinti átruházhatóságot.

33. A szabályozott pénzügyi piacra nem bevezetett eszközök

A Bit. 106. § (2)-(4) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A biztosító, a szabályozott pénzügyi piacra nem bevezetett pénzeszközökbe történő befektetésekre, a nehezen értékelhető összetett termékekre vonatkozóan megfelelő eljárásrendet alkalmaz, amely ezekkel a befektetésekkel, termékekkel kapcsolatos tárgyköröket kezeli, monitorozza és ellenőrzi.

A biztosító a szabályozott pénzügyi piacra bevezetett, de nem forgalmazott vagy nem rendszeresen forgalmazott eszközöket hasonlóan kezeli, mint a szabályozott pénzügyi piacra nem bevezetett eszközöket.

34. Származtatott ügyletek

A Bit. 106. § (1) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

Amennyiben a biztosító származtatott ügyleteket alkalmaz – ezek teljesítményének monitorozása érdekében –, az eljárásokat a befektetésekre vonatkozó kockázatkezelési szabályzatával összhangban hajtja végre.

Amikor a biztosító – a hatékony portfóliókezelés elősegítése érdekében – származtatott ügyleteket alkalmaz, ismerteti, hogy ezek az ügyletek miként javítják a portfólió minőségét, biztonságát, likviditását vagy nyereségességét anélkül, hogy e jellemzők bármelyikét jelentősen veszélyeztetné.

Amennyiben a biztosító a származtatott ügyleteket kockázatcsökkentés céljából vagy kockázatcsökkentési technikaként alkalmazza, dokumentálja az indokokat, valamint ismerteti a származtatott ügyletek alkalmazásával elért tényleges kockázatáthárítást.

35. Értékpapírosított eszközök

A Bit. 103. § (1) bekezdésének betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

Amennyiben a biztosító értékpapírosított eszközökbe fektet be, biztosított, hogy a biztosító saját érdekei és az eszközátruházó, vagy a „szponzor” érdekei világosan érthetők és összehangoltak.

VII. Szavatolótké-követelmények és az irányítási rendszer

36. Tőkemenedzsment szabályzat

A Bit. 99. § és a 100. §-ának betartásán túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el.

A biztosító rendelkezik tőkemenedzsment-szabályzattal, amely kitér legalább az alábbiakra:

- a) a szavatolótőke-elemek esetében a kibocsátáskor és azt követően is biztosított, hogy a 2015/35/EU rendelet 71., 73., 75. és 77. cikk szerinti jellemzők alapján kerülnek besorolásra
- b) a szavatolótőke-elemek kibocsátásának szintenként, a középtávú tőkekezelési tervnek megfelelően történő monitorozása, és bármely szavatolótőke-elem kibocsátása előtt biztosított, hogy az adott elem képes folyamatosan eleget tenni a megfelelő szintre vonatkozó kritériumoknak;
- c) annak figyelemmel követése, hogy a szavatolótőke-elemek semmilyen megállapodás vagy kapcsolódó ügylet fennállása, illetve a csoportszerkezet következtében ne kerüljenek megterhelésre olyan módon, ami rontaná a tőkeként való felhasználhatóságukat
- d) annak biztosítása, hogy a szavatolótőke-elemekre vonatkozó szerződéses, kötelező vagy jogszabályi rendelkezések által előírt vagy megengedett intézkedések határidőben megkezdődjenek és befejeződjenek;
- e) annak biztosítása, hogy a kiegészítő szavatolótőke-elemek szükség esetén kellő időben lehívásra kerüljenek;
- f) minden olyan megállapodás, jogi szabályozás és termék azonosítása és dokumentálása, amely elkülönített alapot hoz létre, valamint a szavatolótőke-szükséglet és a szavatoló tőke meghatározása céljából végrehajtott megfelelő számítások és kiigazítások elvégzésének biztosítása;
- g) annak biztosítása, hogy a szavatolótőke-elemekre vonatkozó szerződéses kikötések a szintek szerinti besorolást meghatározó jellemzők tekintetében világosak és egyértelműek;
- h) annak biztosítása, hogy a törzsrésvények utáni osztalékra vonatkozó minden szabályzatot és nyilatkozatot teljes mértékben figyelembe vesznek a tőkepozíció és a várható osztalékok mérlegelésekor;
- i) azon esetek azonosítása és dokumentálása, amikor az 1. szintű szavatolótőke-elem utáni kifizetés saját döntés alapján felfüggeszthető;
- j) azon esetek azonosítása, dokumentálása és érvényre juttatása, amikor valamely szavatolótőke-elem utáni kifizetést a 2015/35/EU rendelet 71. cikk (1) bekezdés l) pont vagy 73. cikk (1) bekezdés g) pontja alapján el kell halasztani, vagy fel kell függeszteni;
- k) annak meghatározása, hogy a biztosító milyen mértékben támaszkodik átmeneti intézkedések hatálya alá eső szavatolótőke-elemekre;
- l) annak biztosítása, hogy értékelésre kerül az átmeneti intézkedések hatálya alá eső szavatolótőke-elemek stresszhelyzetekben való viselkedése, különösen a veszteségelnyelő képességük, továbbá szükség esetén figyelembe veszik a saját kockázat és szavatolótőke-értékelés során.

37. Középtávú tőkemenedzsment terv

A Bit. 95. §-ának betartásán, valamint a 26. pontban leírtakon túlmenően az MNB az alábbiak figyelembe vételét várja el:

A biztosító rendelkezik középtávú tőkemenedzsment tervvel. E tervet a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete monitorozza, és amely kiterjed legalább az alábbiakra:

- a) valamennyi tőkelemként felhasználni kívánt eszköz;
- b) a biztosító szavatolótőke-elemeinek lejáratát, a szerződés szerinti lejáratát, a szerződés lejáratát előtti kifizetések és megváltások esetei;
- c) a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelésben közölt becslések eredményei;

- d) valamely szavatolótőke-elem kibocsátása, visszatérítése vagy visszafizetése, illetve az értékelés egyéb változásainak hatása az érvényesítendő tőkeszabályozás bármely korlátjának alkalmazásakor;
- e) a tőkeelemek megoszlására (besorolására) vonatkozó szabályzat alkalmazása és ez miként érinti a szavatolótőke-elemeket;
- f) az átmeneti időszak lejártának hatása.

A biztosító a tőkemenedzsment-tervben hasznosítja a kockázatkezelési rendszer eredményeit és a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelés eredményeit, annak előretételező értékelését, a Bit. 89. §-ának figyelembevételével.

VIII. Belső kontrollrendszer

38. Belső kontroll környezet

A Bit. 79. §-ában előírtak betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 77., 86. és 159. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító megfelelő belső kontrollrendszert működtet, amely úgy van kialakítva, hogy a biztosító munkatársai tudatában legyenek a belső kontrollrendszeren belüli szerepüknek. A belső kontroll tevékenység mindenkor arányban áll az ellenőrizendő tevékenység, vagy folyamat kockázataival. A csoporthoz tartozó biztosító együttműködik a csoportszinten igazgatási, irányító vagy felügyelő testülettel; ezzel biztosított, hogy a belső ellenőrzési rendszer a csoporton belül következetesen működjön és feladatait végrehajtsa.

39. Monitoring és jelentéstétel

A Bit. 79. §-ában előírtak betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 102., 103., 104. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a belső kontrollrendszerén belül olyan monitoring és jelentéstételi mechanizmusokat vezet be, amelyek a döntéshozatal szempontjából minden vonatkozó információt biztosítanak az igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete számára.

IX. Belső ellenőrzési feladatkör

40. A belső ellenőrzési feladatkör függetlensége

A Bit. 63. § (3) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 123., 124. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító a jogszabályi kötelmekkel összhangban biztosítja, hogy a belső ellenőrzési feladatkör nem lát el operatív feladatokat, és ne legyen kitéve semmilyen más feladatkör nemkívánatos befolyásának, a kiemelten fontos feladatköröket is beleértve.

A biztosító gondoskodik arról, hogy a belső ellenőrzés feladatkörét ellátók az audit végrehajtása és az audit eredményeinek értékelése és jelentése során ne legyenek alárendelve az igazgatási, irányító testület befolyásának, amely veszélyeztetheti függetlenségüket és pártatlanságukat.

41. Összeférhetetlenség a belső ellenőrzési feladatkörön belül

A Bit. 63. § (3) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 123. és 124. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító megfelelő intézkedéseket tesz az összeférhetetlenség kockázatának mérséklésére. Ennek érdekében gondoskodik arról, hogy a biztosító belső személyi állományából felvett belső ellenőrök – a vonatkozó nemzetközi IIA (Institution of Internal Auditors) standardok alapján minimum 1 évig – ne

ellenőrizzenek olyan tevékenységet, vagy feladatkört, amelyet az ellenőrzésbe vont tárgyidőszakban korábban elláttak.

42. Belső ellenőrzési feladatkör szabályzat

A Bit. 94. § (1) bekezdés d) pontjának betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 117. pontjában leírtakon túlmenően, valamint a 7. ponttal összhangban, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító rendelkezik belső ellenőrzési feladatkörré vonatkozó szabályzattal, amely kiterjed legalább a következő területekre:

- a) mindazon feltételek, amelyek szerint a belső ellenőrzési feladatkört ellátókat fel lehet kérni véleményezésre vagy segítségnyújtásra, vagy egyéb különleges feladatok végrehajtására;
- b) a belső szabályzat részletezi azokat az eljárásokat, amelyeket a belső ellenőrzési feladatkörért felelős személynek követnie kell, mielőtt az MNB tájékoztatására sor kerülne, figyelemmel a Bit. 272. § szabályaira, a felügyelő bizottság elnökének bejelentési kötelezettségére.
- c) a munkatársak feladatainak rotációját szabályozó feltételek, ahol ez lényeges.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosítja, hogy a csoportszintű belső ellenőrzési feladatkörré vonatkozó szabályzat tartalmazza a belső ellenőrzési feladatkört érintően:

- a) hogyan hangolja össze a belső ellenőrzési tevékenységet az egész csoporton belül;
- b) hogyan biztosítja csoportszinten a belső ellenőrzési feladatkör követelményeinek való megfelelést.

43. Belső ellenőrzési terv

A Bit. 85. § (4) bekezdésének betartásán, és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 45. a) pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító gondoskodik arról, hogy a belső ellenőrzési terve:

- a. módszeres kockázatértékelésen alapul, figyelembe véve minden tevékenységet és a teljes irányítási rendszert, valamint a tevékenységek és fejlesztések által várt fejlődést;
- b. minden jelentős tevékenységre kiterjed, amit ésszerű időn belül – de legalább évente – felülvizsgálunk.

44. Belső ellenőrzési dokumentáció

A Bit. 64. §-ában és a 2015/35/EU rendelet 258. cikk (2) bekezdésében előírtak betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 104. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító – a vonatkozó szabályzatban meghatározott feladatok, jelentési kötelezettségek alapján – nyilvántartást vezet a belső ellenőr munkájáról annak érdekében, hogy ennek alapján értékelni lehessen a belső ellenőrzési feladatkör hatékonyságát, és az ellenőrzések dokumentálása olyan módon történik, ami lehetővé teszi az elvégzett ellenőrzések és azok megállapításainak utólagos visszakövetését.

45. A belső ellenőrzési feladatkör feladatai

A Bit. 64. §-ának és a 85. § (1)-(3) bekezdésének betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 115. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító előírja, hogy a belső ellenőrzési feladatkör igazgatási, irányító vagy felügyelő testületnek szóló beszámolója tartalmazza a hiányosságok kijavítására előirányzott időtartamot, valamint a korábbi – legalább a 6/2014. (XII. 17.) MNB ajánlással hatályon kívül helyezett 6/2013. (III. 11.) PSZÁF ajánlás kibocsátását követően lefolytatott – ellenőrzések alapján tett ajánlások teljesülésére vonatkozó tájékoztatást.

X. Aktuáriusi feladatkör

46. Az aktuáriusi feladatkör feladatai

A Bit. 81. § a) pontjának és a 82. §-ban előírtak betartásán, valamint a 7. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító megfelelő intézkedésekkel kezeli a potenciális érdekütközéseket, amikor úgy dönt, hogy az aktuáriusi feladatkör feladatait és tevékenységeit további feladatokkal vagy tevékenységekkel egészíti ki.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság előírja, hogy az aktuáriusi feladatkört ellátók a csoport egészére véleményezzék a viszontbiztosítási politikát és a viszontbiztosítási programot.

47. A biztosítástechnikai tartalékok kiszámításának összehangolása

A Bit. 82. § (1) bekezdés a)-b) pontjában, a 2015/35/EU 272. cikk (8) bekezdésében előírtak betartásán, továbbá a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelésről szóló 3/2016. (VI.06.) MNB ajánlásnak a biztosítástechnikai tartalékok számításához kapcsolódó részeinek, valamint az EIOPA által kiadott „Iránymutatások a biztosítástechnikai tartalékok értékeléséhez” 3 című iránymutatásban foglaltakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az aktuáriusi feladatkört ellátóktól megköveteli, hogy a Szolvencia II irányelv és a 2015/35/EU rendelete idevágó rendelkezéseit átültető Bit.⁴, valamint a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótőkéjéről és biztosítástechnikai tartalékairól szóló 43/2015. (III.12.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) vonatkozó előírásaira⁵ figyelemmel járjanak el és annak megfelelően határozzák meg a biztosítástechnikai tartalékok számítására vonatkozóan a megállapított követelményektől való eltéréseket, és tegyenek javaslatot a megfelelő kiigazításokra.

A biztosító előírja, hogy az aktuáriusi feladatkört ellátó – az előző bekezdésben hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően – ismertesse a két értékelési nap között az adatokban, módszerekben vagy feltevésekben bekövetkező változások esetleges lényeges hatásait a biztosítástechnikai tartalékok összegére.

48. Adatminőség

A Bit. 82. § (1) bekezdés c) pontjának előírtak, és 43/2015. (III.12.) Korm.rendelet 14. §-ának betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Az aktuáriusi feladatkört ellátók értékelik, hogy a biztosítástechnikai tartalékok számítása során felhasznált belső és külső adatok megfelelnek-e a Szolvencia II irányelvben, illetve a 2015/35/EU rendeletben⁶ meghatározott adatminőségi előírásoknak. Az aktuáriusi funkciót ellátók adott esetben ajánlásokkal segítik az adatminőség javítását szolgáló belső eljárásokat, biztosítva ezzel, hogy a biztosító megfeleljen a Szolvencia II irányelv, illetőleg a Bit. és a végrehajtási rendelkezései vonatkozó követelményeinek.

49. Tapasztalati adatokkal való összevetés

A Bit. 82. § (1) bekezdés d) pontjának és a Korm. rendelet 15. §-ának betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az aktuáriusi feladatkört ellátó személytől megköveteli, hogy beszámoljon az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületnek a legjobb becslés és a tényleges adatok közötti esetleges lényeges

[3 https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/TP_Final_document_HU.pdf](https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/TP_Final_document_HU.pdf)

⁴ Szolvencia II. 76-83. cikk; Bit. 97. § (4) bekezdés

⁵ 4. - 15. §

⁶ 19. cikk

eltérésekről. A beszámoló taglalja annak vizsgálatát, hogy mi az eltérések oka, és adott esetben a legjobb becslés számításának tökéletesítése érdekében javaslatot tesz a feltevések vagy az értékelési modell módosítására.

50. Kockázatvállalási politika és viszontbiztosítási megállapodások

A Bit. 82. § (1) bekezdés g)-i) pontjában előírtak, valamint a 2015/35/EU rendelet 272. cikk (6) és (7) bekezdésének betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az aktuáriusi feladatkört ellátóktól megköveteli, hogy amikor véleményt nyilvánítanak a kockázatvállalási politikáról és a viszontbiztosítási megállapodásokról, vegyék figyelembe az ezek és a technikai tartalékok közötti összefüggéseket.

51. Az aktuárius feladatköre a belső modell alkalmazására előzetes engedélykérelmet benyújtó biztosítónál

A Bit. 82. § (1) bekezdés b) pontban előírtak, valamint a 2015/35/EU rendelet, vonatkozó cikkeinek betartásán, továbbá az EIOPA által kiadott „Iránymutatások a belső modellek használatáról”⁷, című iránymutatásban, valamint a belső modellek hivatalos engedélykérelmét megelőzően lefolytatott pre-applikációs folyamatról szóló 5/2014 (XII.11.) MNB ajánlásban foglaltakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Az előzetes engedélykérelmezési folyamat során a biztosító megköveteli az aktuáriusi feladatkört ellátóktól, hogy résztvevői legyenek annak a meghatározásában, hogy a belső modell milyen kockázatokra terjed ki. Az aktuáriusi feladatkört ellátók abban is közreműködnek, hogy meghatározzák, miből fakadnak a belső modellek ezek a kockázatai, valamint az ezen kockázatok és egyéb kockázatok közötti függőségek. A közreműködés technikai elemzésre támaszkodik, ami tükrözi az aktuáriusi feladatkört ellátó tapasztalatát és szakértelmét.

XI. Az eszközök és a biztosítástechnikai tartalékoktól eltérő kötelezettségek nyilvántartásba vétele és értékelése

52. Az eszközök és a biztosítástechnikai tartalékoktól eltérő kötelezettségek nyilvántartásba vétele és értékelése

A Bit. 94. § (1) bekezdés a)-d) pontjában, 96. §-ában előírtak, valamint a 2015/35/EU rendelet – különösen annak II. fejezet „Eszközök és kötelezettségek értékelése” – betartásán, továbbá az EIOPA által kiadott „Iránymutatások a biztosítástechnikai tartalékoktól eltérő eszközök és források elismeréséről és értékeléséről”⁸ című iránymutatásban foglaltakon túlmenően (amely az eszközök és a biztosítástechnikai tartalékoktól eltérő kötelezettségek nyilvántartásba vétele és értékelése tárgyköröket fedik le), az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító az eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozó szabályzatában és eljárásaiban kitér legalább a következőkre:

- a) az aktív és a nem aktív piacok értékeléséhez használt módszerek és kritériumok;
- b) az értékelési folyamat és a kapcsolódó ellenőrzések, köztük az adatminőség ellenőrzése megfelelő dokumentációjára vonatkozó követelmények;
- c) az alkalmazott értékelési megközelítések dokumentálásának követelményei a következők tekintetében:
 - ca) az értékelési megközelítések felépítése és végrehajtása;

⁷ https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/IM_Final_document_HU.pdf

⁸ https://eiopa.europa.eu/GuidelinesSII/EIOPA_HU_Valuation_assets_GLs.pdf

- cb) az adatok, paraméterek és feltevések megfelelése;
- d) az értékelési megközelítések független felülvizsgálatának és ellenőrzésének folyamata;
- e) az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületnek szóló rendszeres jelentés követelményei, amelyek lényegesek az értékelésre vonatkozó szabályozáshoz.

53. Adatminőség-ellenőrzési eljárások

A Bit. 82. § (1) bekezdés c) pontjában előírtak, valamint a 2015/35/EU rendelet 19-21. cikkeinek betartásán túlmenően – különösen szem előtt tartva azt a kitétel, hogy az „adatokat kellő időben és tartósan következetesen rögzítik” –, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító adatminőség-ellenőrzési eljárásokat alkalmaz a hiányosságok azonosítása és az adatminőség mérése, nyomon követése, kezelése és dokumentálása céljából. Az eljárások kiterjednek:

- a) az adatok hiánytalanságára;
- b) függetlenül attól, hogy belső vagy külső forrásból származnak az adatok, a megfeleléseikre;
- c) az adatminőség független felülvizsgálatára és ellenőrzésére.

A biztosító által alkalmazott szabályzatok és eljárások előírják, hogy a piaci adatokat és információkat rendszeresen össze kell vetni más forrásokkal és tapasztalati adatokkal.

54. Alternatív értékelési módszerek használatára vonatkozó dokumentáció

A Bit. 96. §-ának, valamint a 2015/35/EU rendelet 263. cikkének betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Alternatív értékelési módszerek használata esetén a biztosító dokumentálja:

- a) a módszer, a cél, a legfontosabb feltevések, a korlátok és a termék leírását;
- b) azokat a körülményeket, amelyek között a módszer nem működne megfelelően;
- c) az értékelési folyamat, valamint a módszerhez kapcsolódó ellenőrzések leírását és elemzését;
- d) a módszerhez kapcsolódó értékelési bizonytalanság elemzését;
- e) az eredményeken elvégzett fordított irányú tesztelési eljárások és lehetőség szerint a hasonló modellekkel vagy más irányadó portfóliókkal való összevetés leírását, amit az értékelési módszer bevezetésekor, majd az követően rendszeresen el kell végezni;
- f) az alkalmazott eszközök vagy programok leírását.

55. Az értékelési módszerek független felülvizsgálata és ellenőrzése

A Bit. 71. § (6) és (7) bekezdésének, valamint a 2015/35/EU rendelet 267. cikk (3) és (4) bekezdésének betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító eljárásaiban biztosítja, hogy bármely új módszer vagy jelentős változás bevezetése előtt, és azt követően is rendszeresen sor kerüljön az értékelési módszer 2015/35/EU rendelet 267. cikk (4) bekezdésének b) pontja szerinti, független felülvizsgálatára.

A biztosító a felülvizsgálat gyakoriságát a módszer döntéshozatali és kockázatkezelési folyamatokban játszott jelentőségével összhangban határozza meg.

A biztosító azonos elveket alkalmaz mind a belsőleg kidolgozott értékelési módszerek és modellek, mind pedig a más szolgáltató által rendelkezésre bocsátott értékelési módszerek és modellek független felülvizsgálatára és ellenőrzésére vonatkozóan.

A biztosító olyan (vezetői információs) folyamatokkal rendelkezik, amelyek biztosítják, hogy a megfelelő vezetői szintre jutnak a független felülvizsgálat és ellenőrzés eredményeire és a korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlások.

56. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület és a biztosítót ténylegesen vezető más személyek általi felülvizsgálat

A Bit. 94. § (2) bekezdésének betartásán, és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 10., 11., 22., 73., 159. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület és a biztosítót ténylegesen vezető más személyek birtokában vannak azoknak az általános ismereteknek, amely alapján képesek az értékelési megközelítések és az értékelési folyamat bizonytalanságait megítélni, és ez lehetővé teszi számukra az értékelésre vonatkozó kockázatkezelési folyamat megfelelő felülvizsgálatát.

57. Külső, független értékelés vagy ellenőrzés MNB általi előírása a biztosító számára

A Bit. 71. § (2)-(7) bekezdéseinek betartásán túlmenően, és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 10. pontjával összhangban, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Az MNB legalább a következő esetben mérlegeli a független értékelés vagy ellenőrzés előírását a biztosító számára: a Bit. 71. § (4) bekezdés a) pontja szerinti éves felügyeleti jelentéssel, továbbá a (6) bekezdés szerinti biztosítástechnikai tartalékok mértékével, és eszközfedezetével összefüggésben felmerül, hogy fennáll annak a kockázata, hogy a lényeges eszközök és kötelezettségek értékelése olyan hibákat tartalmaz, amelyek potenciálisan jelentős következményekkel járhatnak a biztosító szolvencia helyzetére nézve.

58. A külső szakértő függetlensége

A Bit. 70. §-ának betartásán túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító igazolni tudja az MNB számára, hogy a külső értékelést vagy ellenőrzést, megfelelő szakmai hozzáértéssel, az elvárható gondossággal és a szükséges tapasztalattal rendelkező, független szakértők végezték.

59. Az MNB részére a külső értékelésről vagy ellenőrzésről nyújtandó tájékoztatás

A Bit. 71. § (1) és (2) bekezdésének betartásán túlmenően, és a saját kockázat- és szavatolótőke-értékelésről szóló 3/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 4. pontjában említett, a biztosító által nyújtott „felügyeleti célokat szolgáló adatszolgáltatás”-ra is tekintettel, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító minden bekért, lényeges információt átad az MNB számára a külső értékelésről vagy ellenőrzésről. A biztosító által nyújtott tájékoztatás legalább a külső szakértőnek az érintett eszköz vagy kötelezettség értékelésére vonatkozó, írásos véleményét tartalmazza.

XII. Kiszervezés

60. Kritikus vagy lényeges működési feladatkörök és tevékenységek

A Bit. 90. § (3)-(6) bekezdésének, 91. és 92. §-ának, továbbá a 2015/35/EU rendelet 274. cikkének betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 144-150. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító meghatározza és megfelelően dokumentálja a kiszervezett feladatkör vagy tevékenység kritikus vagy lényeges jellegét; azaz olyan, a biztosító működéséhez nélkülözhetetlen feladatkörrel vagy tevékenységgel van szó, amely nélkül a biztosító képtelen lenne biztosítani szolgáltatásait a biztosítási kötvénytulajdonosok számára.

61. Biztosítási kockázatvállalás

A Bit. 90. § (1) és (2) bekezdésének, és a 2015/35/EU rendelet 274. cikkének betartásán, továbbá az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 144., 149. és 150. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

Amennyiben egy, a biztosító alkalmazásában nem álló biztosításközvetítő felhatalmazást kap arra, hogy a biztosító nevében és számlájára kockázatot vállaljon el vagy kárigényeket rendezzen, e közvetítő tevékenysége a kiszervezésre vonatkozó követelmények hatálya alá tartozik.”

62. Csoporton belüli kiszervezés

A Bit. 90. §-ában és a 2015/35/EU rendelet 274. cikk (2) bekezdésében előírtak betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 145. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság dokumentálja a kiemelten fontos feladatkörök csoporton belüli kiszervezését úgy, hogy egyértelműen és világosan látható legyen, mely feladatkörök, melyik szolgáltatást nyújtó jogi személyhez tartoznak. A dokumentációba beletartozik a kiszervezett tevékenységet nyújtó jogi személy földrajzi elhelyezkedésének nyilvántartása is (a biztosító és a kiszervezett tevékenységet nyújtó jogi személy székhelye egy tagállamon belül, vagy eltérő tagállamban található).

Ezen túlmenően biztosítani kell, hogy a csoporton belüli kiszervezett tevékenységekről szóló megállapodások a kiemelten fontos feladatkörök biztosítói szinten történő végrehajtását ne veszélyeztessék. Ennek érdekében a biztosító figyelemmel kíséri és méri a kiemelten fontos feladatkörök csoporton belüli kiszervezésekor a szolgáltatást végző rugalmasságát, különösen veszélyhelyzet esetén, valamint a csoporton belüli kiszervezésből adódó kitettséget, hatásokat; erre a készenléti tervben ki kell térni. Meg kell vizsgálni azt is, hogy más csoporton belüli szolgáltatást nyújtó nem végezné-e hatékonyabban az adott funkció, tevékenység ellátását.

63. Kiszervezési szabályzat

A Bit. 94 § (1) bekezdés d) pontjának és a 2015/35/EU rendelet 274. cikk (1)-(4) bekezdésének betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 144-148. pontjában leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A kiszervezést végrehajtó vagy tervező intézmény szabályzata ki kell, hogy terjedjen az intézmény kiszervezési megoldásaira és folyamataira a szerződés kezdetétől a végéig, így különösen

- a) egy funkció vagy tevékenység kritikus vagy fontos volta meghatározásának kritériumaira;
- b) a megfelelő minőséget nyújtó szolgáltató kiválasztásának módjára; valamint hogy milyen módon és milyen gyakran értékeli ezek teljesítményét és eredményeit;
- c) a szolgáltatóval kötött írásbeli megállapodásban rögzítendő részletekre; és
- d) kritikus vagy fontos funkciók vagy tevékenységek kiszervezéséhez kapcsolódó üzleti készenléti tervekre, ideértve a kilépési stratégiákat.

64. Az MNB írásos értesítése

A Bit. 90 § (6) bekezdésének, az Szolvencia II irányelv 49. cikk (3) bekezdésének, valamint a 2015/35/EU rendelet 274. cikk (1) bekezdésének betartásán túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A biztosító által valamely kritikus vagy lényeges feladatkör vagy tevékenység kiszervezésére vonatkozóan az MNB-nek küldött írásos értesítés tartalmazza a kiszervezés hatókörének és indoklásának ismertetését, valamint a szolgáltató nevét. Kiemelten fontos feladatkör kiszervezése esetén a tájékoztatás tartalmazza a szolgáltatást nyújtónál kinevezett, az adott kiszervezett feladatkör vagy tevékenység igazgatási, irányító vagy felügyelőszemély nevét is.

XIII. A csoport szintű irányításra vonatkozó specifikus követelmények

65. A belső irányítási követelmények meghatározásával kapcsolatos feladatok

A Bit. 349 § (1)-(3) bekezdésének, 360. és 361. §-ának betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 6., 96. és 98. pontjában leírtakon túlmenően az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság meghatározza:

- a) a csoport és a csoporthoz tartozó biztosítók szerkezetének, üzleti tevékenységének és kockázatainak megfelelő, az egész csoportra érvényes belső irányítási követelményeket, ideértve a nem szabályozott csoporthoz tartozó intézményeket is;
- b) a csoport szintű kockázatkezeléshez megfelelő szerkezeti felépítést és szervezeteket;
- c) a feladatokat világosan elosztva a csoport valamennyi biztosítója között.

A csoport belső irányítási rendszerét úgy kell kialakítani és működtetni, hogy az nem akadályozhatja, vagy veszélyeztetheti a csoporthoz tartozó egyedi biztosítók igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületek felelősségét.

66. Csoport szintű irányítási rendszer

A Bit. 349 § (1)-(3) bekezdésének, 360. és 361. §-ának betartásán, valamint az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 5-7. és 77. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság:

- a) megfelelő és hatékony eszközöket és eljárásokat alkalmaz, valamint kellő felelősséggel és elszámoltathatósággal rendelkezik ahhoz, hogy képes legyen felügyelni és irányítani a biztosítói szintű kockázatkezelési és belső ellenőrzési rendszerek működését;
- b) csoporton belüli jelentéstételi hálózatot, valamint a vertikális információáramlást lehetővé tevő hatékony rendszereket épít és ki és működtet;
- c) gondoskodik mindazon kockázatok azonosításához, méréséhez, monitorozásához, kezeléséhez és jelentéséhez felhasznált eszközök megfelelő dokumentálásáról, amelyeknek a csoport ki van téve, valamint tájékoztatja ezekről az eszközökről a csoporthoz tartozó valamennyi biztosítót;
- d) a csoport közös céljainak elérése érdekében, szem előtt tartva ezen érdekek hosszú távon való teljesülését, figyelembe veszi a csoporthoz tartozó valamennyi biztosító érdekeit, valamint azt, hogy ezek az érdekek hosszú távon miként segítik elő az egész csoport közös céljának elérését;
- e) a csoporthoz tartozó biztosítók esetében meghatározzák, hogy mely biztosító a csoportfelügyelő, amely többnyire az anyavállalat, vagy a legfőbb anyavállalat, de előfordulhatnak olyan esetek, amikor a csoport szerkezetéből adódóan a csoportfelügyeleti szerepkört az anyavállalattól eltérő biztosító látja el.
- f) a csoportfelügyelő meghatározásáról a székhelye szerinti felügyeleti hatóságot értesítik.

67. A csoport szinten jelentős hatással járó kockázatok

A Bit. 347. §-ában előírtak betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 67. a), c) és 72. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság úgy jár el, hogy a kockázatkezelési rendszerében figyelembe veszi mind az egyedi biztosítói szintű, mind a csoport szintű kockázatok, valamint ezek kölcsönhatásait, különösen a következőket:

- a) a csoport szinten kialakuló reputációs kockázatot, a csoporton belüli ügyletekből származó kockázatokat és a kockázatok koncentrációját – beleértve a tovaterjedő kockázatot;
- b) a különböző jogalanyokon keresztül és különböző joghatóságok alatt folytatott ügyletekből eredő kockázatok közötti kölcsönhatásokat;
- c) a harmadik országbeli jogalanyokhoz köthető kockázatokat;
- d) a nem szabályozott jogalanyokhoz köthető kockázatokat;
- e) az egyéb szabályozott jogalanyokhoz köthető kockázatokat.

68. Kockázatkonzentrációk a csoport szintjén

A Bit. 347. §-ában előírtak betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 67. c) és 72. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosítja a kockázatkonzentrációk azonosítására, mérésére, kezelésére, figyelemmel követésére és jelentésére szolgáló folyamatok és eljárások meglétét.

69. Csoporton belüli ügyletek

A Bit. 348. §-ában előírtak betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 67. c) és 72. pontban leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holdingtársaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság biztosítja, hogy a csoport és az egyes biztosítók kockázatkezelési rendszere tartalmazza a csoporton belüli ügyletek, köztük a Szolvencia II irányelvben említett jelentős és nagyon jelentős csoporton belüli ügyletek azonosítására, mérésére, figyelemmel követésére, kezelésére és jelentésére szolgáló folyamatokat és jelentési eljárásokat.

70. Csoportszintű kockázatkezelés

A Bit. 349. § (1) bekezdésének betartásán és az 5/2016. (VI.06.) MNB ajánlás 5., 6. és 67. pontjában leírtakon túlmenően, az alábbiak figyelembe vétele elvárt.

A részesedő biztosító vagy viszontbiztosító, a biztosítói holding társaság vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaság a csoportszintű kockázatkezelést olyan megfelelő folyamatokkal és eljárásokkal támogatja, amelyek biztosítják:

- a) a kockázatok azonosítását, mérését, kezelését, monitorozását és jelentéstételi kötelezettségeinek teljesítését,
- b) a csoport vagy a csoporthoz tartozó biztosítók kockázatainak felismerését, amelyeknek ki vannak, vagy ki lehetnek téve.

A csoportszintű kockázatkezelési eljárások és folyamatok nem akadályozzák, vagy veszélyeztetik a csoporthoz tartozó egyedi biztosítók azon jogképességét, hogy teljesítsék törvényes, szabályozás szerinti és szerződéses kötelezettségeiket.

XIV. Záró rendelkezések

71. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

- 72.** Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
- 73.** Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
- 74.** Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2016. július 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke